

Sium
SOTE

RAI- info Vanhusneuvosto

Tellervo Mutanen 17.10.2022

RAI (Resident Assessment Instrument)

- **Standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin** välineistö, joka on tarkoitettu asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen.
- Lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) mukaan kunnilla on velvollisuus käyttää iäkkään henkilön palvelutarpeiden ja toimintakyvyn arvioinnissa RAI-arviointivälineistöä. Kuntien on aloitettava RAI-välineistön käyttö viimeistään siirtymäajan päättyessä 1.4.2023.
- [Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista](#)
- RAI- arviointeja tehdään asiakkaille kotihoidossa, asiakasohjauksessa, tavallisessa ja tehostetussa palveluasumisessa, hoivakodeissa ja terveyskeskusten pitkäaikaisosastoilla.

RAI-arviointi kartoittaa palvelujen tarpeet kokonaisvaltaisesti

RAI-arvioinnilla selvitetään asiakkaan voimavarat ja avuntarve sekä näihin vaikuttavat tekijät.

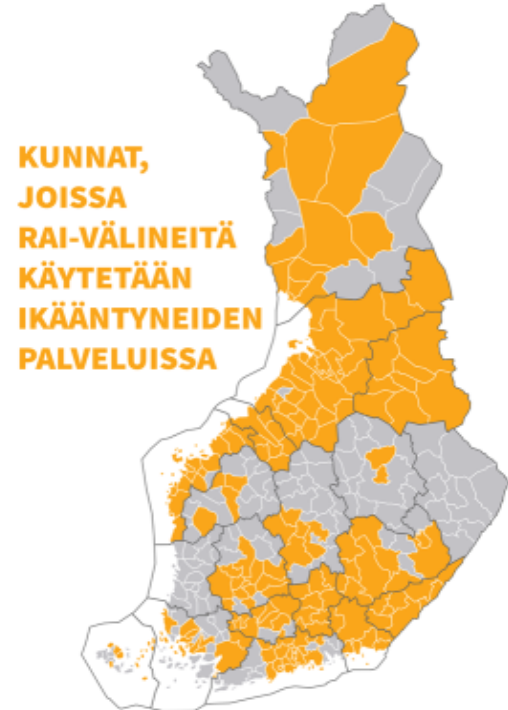
RAI-arvioinnissa selvitetään kokonaisvaltaisesti asiakkaan:

- fyysistä toimintakykyä
- psykkistä toimintakykyä
- sosiaalista toimintakykyä
- vointia
- voimavaroja sekä
- elämäntilannetta.

RAI-välineistö käytössä jo laajasti eri kunnissa

- RAI-välineistö on käytössä erityisesti iäkkäiden palveluissa.
- Vanhuspalvelujen tila 2020 -kuntakyselyssä 58 % kunnista ilmoitti käyttävänsä RAI-välineistöä palvelutarpeen arvioinnissa.
- RAI-välineistöä käyttävissä kunnissa asuu yli 75 prosenttia 65 vuotta täyttäneestä väestöstä.
- Lähes kolmasosa pitkäaikaispalvelujen RAI-arvioinneista tehdään yksityisellä sektorilla.
- Yli puolet arvioinneista tehdään ympärivuorokautisessa hoidossa.

Lähde: THL:n RAI-asiakasrekisteri, tammikuu 2020
Aluejako on vuoden 2020 mukainen

Mitä hyötyä RAI:sta on asiakkaalle sekä hänen läheisilleen

- Asiakkaan tilanteesta ja toimintakyvystä tulee arvioiduksi kaikki oleelliset asiat.
- Asiakas ja läheinen osallistuvat arviointiin, ja heiltä saadut tiedot täydentävät arviointia.
- Arviointitiedon avulla asiakkaalle osataan tarjota oikeaan aikaan yksilöllisiä tarpeita vastaavia palveluja, hoitoa ja kuntoutusta.
 - Moniammatillisuuden hyödyt!
- Säännöllisten RAI-arviointien avulla muutokset asiakkaan toimintakyvyssä ja voinnissa tulevat

Mitä hyötyä RAI:sta on hoito- ja kuntoutustyön tekijälle

- Kattavasti tietoa asiakkaan toimintakyvystä, terveydentilasta, voimavaroista ja elämäntilanteesta.
- Ohjaa arvioimaan kaikki tärkeät toimintakyvyn osa-alueet.
- Auttaa huomaamaan muutokset asiakkaan toimintakyvyssä sekä reagoimaan niihin nopeasti.
- Antaa monipuolisen perustan palvelu- hoito- ja kuntoutussuunnitelman laatimiselle ja toteuttamiselle.
- RAI-tieto helpottaa ja edistää ammattiryhmien välistä yhteistyötä, ja luotettavaa arviointitietoa saadaan arvioijasta riippumatta.

Mitä hyötyä RAI:sta on esihenkilölle/johdolle

- RAI-tieto tukee päivittäisissä päätöksissä sekä kauaskantoisessa suunnittelussa.
- RAI tuottaa luotettavaa ja relevanttia tietoa laadukkaiden palvelujen tuottamiseksi.
- RAI-vertailutieto
 - Tarjoaa laajan näkymän asiakaskunnan toimintakykyyn ja tarpeisiin sekä palvelujen laatuun ja vaikuttavuuteen.
 - Tukee johtamista sekä strategista suunnittelua
 - Mahdollistaa vertailun vastaaviin RAI-välineistöä käyttäviin organisaatioihin.
 - Moniammatillisuuden hyödyt!

RAI- välineistö Suomessa

Palvelutarpeen arviointi ja asiakasohjaus

interRAI-CA (+ HELSA)
interRAI-CHA + täydennysosat MH, FS ja AL
+ Oulu Screener

Kotihoito

RAI-HC
interRAI-HC

Mielenterveystyö

Ympäri vuorokautinen hoiva: interRAI-MH
Avohoito: interRAI-CMH
Akuuttihoito: interRAI-ESP

Pitkäaikaishoito

RAI-LTC
interRAI-LTCF

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja kehitysvammatyö

interRAI-ChYMH-DD

Sairaalahoito

Akuuttihoito: interRAI-AC
Kuntoutus: interRAI-PAC

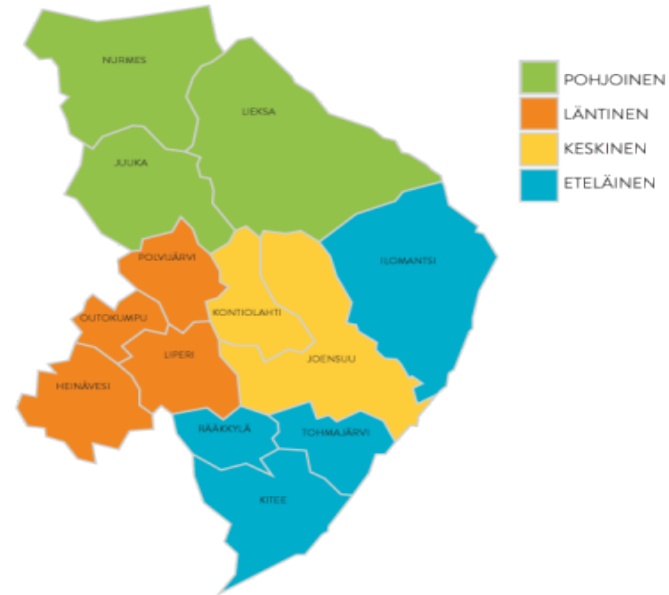

Kehitysvammatyö

interRAI-ID

RAI- arviointijärjestelmän käyttöönotto ikäihmisten palvelualueella Siun sotessa

- Asukkaita n. 164 000
- + 75v. asukkaita 19 000, joista säännöllisten palvelujen piirissä asumisessa 3200 ja kotihoidossa 6600
- Arjen tukipalveluissa n.3000 palvelutarpeen arviota/ vuosi
- Omaishoidon tuen asiakkaita 1570
- RAI- arviointien tekeminen on aloitettu kotihoidossa ja asumispalveluissa 01-03/2022
- Arjen tukipalveluiden (Seniorineuvonta Ankkuri, palveluohjaus, omaishoidontuki, gerontologinen sosiaalityö, perhehoito), Tk-sairaalan sekä hoitosolujen käyttöönottoon 9/2022
- Sidosryhmät syksy 2022
- Yksityiset palveluntuottajat syksy 2022

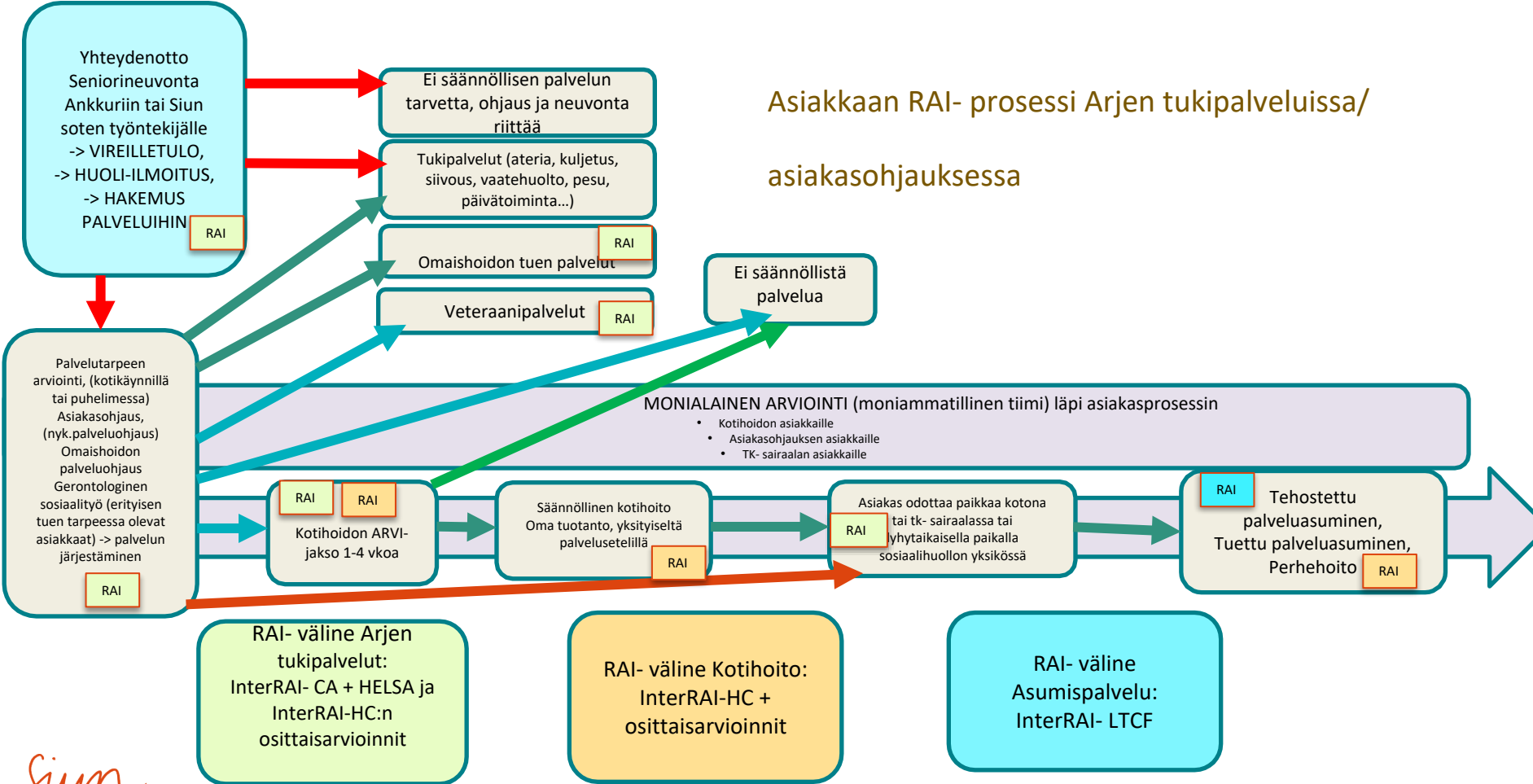
RAI-välineiden käyttöperiaatteita:

- ✓ Arviointitieto on **arkaluontoista asiakastietoa**.
- ✓ Yleensä tehdään kokonaisarviointi (voidaan tehdä myös osittaisarviointi)
- ✓ **Järjestelmällisyys**
 - Säännöllisiä palveluja saaville RAI-arviointi vähintään puolen vuoden välein
 - Voidaan tehdä myös kerta-arviointi (asiakasohjaus)
- ✓ RAI-arvioinneista kootaan kansallinen vertailutiedon tietovaranto THL:ään

RAI-toiminnan tuloksellisuus riippuu siitä, miten järjestelmää käytetään

- ✓ Ovatko arvioinnit oikein toteutettu, onko hoitosuunnitelma todellakin rakennettu tämän arvioinnin perusteella?
 - ✓ Hyödynnetäänkö arvioinnista saatua tietoa kaikilla mahdollisilla toiminnan tasoilla omassa organisaatiossa ja kunnassa?
- Järjestelmä itsessään ei tee eikä tuota mitään, ellei käyttäjä päätä sitä hyödyntää!**

Asiakkaan RAI- prosessi Arjen tukipalveluissa/ asiakasohjauksessa

RAI- arvioinnin prosessi

RAI- arvioinnin tekeminen/ Ohjelmistonäkymä

<https://koulutussiunsoite.raisoft.net>

The screenshot shows the RAIsoft web application interface. At the top, there is a navigation bar with the RAIsoft logo and several menu items: **Koti**, **Henkilöiden jaksot**, **Etsi henkilö**, **Lisää henkilö**, **Laatumoduuli**, **Raportit**, **Hallinta**, and a user profile icon labeled **TM**. Below the navigation bar, the user's name **TestiCAHELSA Annukka (CS)** is displayed. On the left side, there is a sidebar menu with options: **Työpöytä**, **Raportit**, **Arvioinnit** (highlighted in blue), **Vertaile arviointeja**, **Tiedostot**, and **Siirrä henkilö**. The main content area features a blue button **+ LUO UUSI ARVIOINTI** and the text **PIILOTA MITTARIARVIOINNIT**. Below this is a table with the following data:

Arv.pvm	Arviointi		
15.07.2022	iRAI HC - Osittaisarviointi, tilanteen kartoitus <i>(keskeneräinen)</i>	CPS, ADLH, MAPLES, IADLCH	
13.06.2022	CA HELSA - Uloskirjaus, asiakkuus päättyy <i>(keskeneräinen)</i>		
02.03.2022	CA HELSA - CA - Säännöllinen seuranta- arviointi		
28.01.2022	CA HELSA - CA - Palvelutarpeen laaja arviointi		

On the right side of the main content area, there is a section titled **iRAI HC - Osittaisarviointi, tilanteen kartoitus (15.07.2022)** with a note *(HUOM! Tämä arviointi on keskeneräinen)*. Below this, there are sections for **ARVIOINNIN MERKINNÄT**, **MITTARIT** (with a sub-item **Ei laskettuja mittareita** and a **NÄYTÄ KAIKKI** link), and **CAPS** (with a sub-item **Ei aktivoituneita kohteita** and a **NÄYTÄ KAIKKI** link). At the top right of this section, there is a checkbox **Näytä arviointiluettelo jakson työpöydässä**.

RAI-väline muodostuu välinekohtaisista arviointilomakkeesta ja RAI-käsikirjoista

Arviointilomakkeessa on arviointikysymykset ja niiden määritelmät.

Arviointikäsikirjassa on kuvattu kattavasti jokaisen arviointilomakkeen kysymys ohjeineen. Käsikirjaa käytetään arviointeja tehdessä sekä arvioinnin erilaisissa pulmatilanteissa.

Lisäksi arviointitieto synnyttää **herätteitä (CAP)**, jotka auttavat tunnistamaan asiakkaan vahvuuksia ja toimenpiteitä vaativia ongelmia.

Arvioinnista muodostetaan myös **RAI-mittareita**, joita käytetään asiakkaan hoidon suunnittelussa ja seurannassa.

Miten arviointitietoa käytetään?

- Arvioinnin pohjalta poimitaan asiakkaan näkökulmasta keskeiset tarpeet ja voimavarat
- Arvioinnista muodostuu mittareita ja herätteitä jotka
 - ✓ **auttavat** luomaan kuvan asiakkaan kokonaistilanteesta
 - ✓ **auttavat** tunnistamaan asiakkaan vahvuuksia sekä toimenpiteitä vaativia ongelmia
 - ✓ **eivät itsessään aina kerro** kaikkea yksilöllisestä toimintakyvyn ongelmasta, mutta ne **ohjaavat** ja **opastavat** tilanteen jatkoselvittelyyn
 - ✓ **toimivat tukena** asiakaslähtöistä hoito- ja palvelusuunnitelmaa tehtäessä.

RAI-arviointitieto hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelmassa

- Suunnitelman lähtökohtana asiakkaan tekemät valinnat ja hänen tärkeimpinä pitämänsä asiat
- Laaditaan vastaamaan asiakkaan yksilöllisiä tarpeita ja tukemaan asiakkaan omia vahvuuksia
- Toteutetaan yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaistiimin kanssa

Linkejä:

- [Palvelutarpeiden arviointi RAI-järjestelmällä – THL](#)
- [RAI-arvionti iäkkään henkilön hoidon ja palvelun tukena – tietoa asiakkaalle -Tiedä ja toimi -kortti 2022 \(julkari.fi\)](#)
- [Ohjelmisto | Oy Raisoft Ltd.](#)

Kiitos!

RAI- palvelusuunnittelija Annukka Koskipalo

annukka.koskipalo@siunsote.fi

RAI- palveluasiantuntija Tellervo Mutanen

tellervo.mutanen@siunsote.fi

